

PHƯƠNG THỨC PHẢN HỒI BÀI VIẾT TIẾNG ANH CHO SINH VIÊN THÔNG QUA ỨNG DỤNG *GOOGLE DOCS* METHOD OF UTILISING ENGLISH WRITING FEEDBACK VIA GOOGLE DOCS

TÔ THỊ MAI

(ThS; Đại học Ngoại ngữ, ĐHQG Hà Nội)

Abstract: This paper reports on a practical integration of Google Docs in a writing course in two classes in University of Social Sciences and Humanities. The results indicate that learners gained real benefits from using Google Docs, establishing apparent merits of incorporating Google Docs into quantity and quality of peer-feedback and a positive attitude towards giving and receiving feedback via Google Docs, promoting their writing performance.

Key words: writing feedback; peer feedback; instructor feedback; Google Docs.

1. Mở đầu

1.1. Phản hồi bài viết (writing feedback) cung cấp những nhận xét toàn diện về ngôn ngữ, kỹ thuật, nội dung và thông tin, bố cục bài viết, độ mạch lạc và kết nối của bài viết là một khâu không thể thiếu trong dạy và học viết. Tuy nhiên, nhiều giáo viên và người học cho rằng, đây là một công việc khó khăn do thực tế đa dạng về nhu cầu của người học viết, thói quen viết, thay đổi về nội dung phản hồi, hay chênh lệch về năng lực ngôn ngữ của người học khi đưa ra phản hồi lẫn nhau. Ngoài ra, người nhận phản hồi chủ yếu trên bản viết tay hoặc chế bản nên tương đối mất thời gian. Thêm vào đó, những bài viết của người học sau phản hồi có ít thay đổi về cách diễn đạt, sắp xếp ý tưởng, cấu trúc bài viết. Câu hỏi đặt ra là phải chăng kênh phản hồi truyền thống thông qua hình thức chữa lỗi và nhận xét trực tiếp lên bài viết hay qua email chưa đủ thường xuyên và hiệu quả để giúp người học nâng cao năng lực viết?

Sự ra đời của ứng dụng Google Docs đã mở ra khả năng áp dụng trong hoạt động viết hợp tác, tăng cường kỹ năng viết của người học. Các nghiên cứu của Sharp (2009), Zhu (2012) và Oxnevad (2013) cho thấy Google Docs hỗ trợ học tập hợp tác của người học và thúc đẩy kết quả học tập. Tác giả Dang (2011) cũng đưa ra lợi ích của ứng dụng này trong việc dạy viết trong hoàn cảnh cụ thể ở Việt Nam. Lin và Yang (2013) chỉ ra ứng dụng này đem lại cho kỹ năng phản hồi bài viết của người dạy và người học trong môi trường số hóa.

1.2. Nghiên cứu này được thực hiện nhằm mục đích: (1) đánh giá ảnh hưởng của cách thức

phản hồi bài viết qua Google Docs đến số lượng và chất lượng nhận xét của người phản hồi và (2) tìm hiểu thái độ của người học đối với hình thức phản hồi bài viết qua Google Docs.

Đối tượng nghiên cứu là 32 sinh viên có trình độ Tiếng Anh trung cấp (Intermediate) theo học chương trình tiếng Anh chuyên ngành du lịch - khách sạn tại trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn từ tháng 1/2015 đến tháng 5/2015.

Dữ liệu nghiên cứu bao gồm: (1) bài viết của sinh viên và phản hồi bài viết giữa sinh viên - sinh viên và giáo viên - sinh viên trên Google Docs kể cả các cuộc hội thoại trao đổi (Google Interaction); (2) câu hỏi khảo sát thái độ của sinh viên; (3) Phỏng vấn.

Vào tuần học tập định hướng (tuần đầu tiên) giáo viên giới thiệu về ứng dụng Google Docs và hướng dẫn sinh viên làm việc với các tiện ích và công cụ trên Google Docs.

Sau mỗi tuần học viết ở lớp, giáo viên tạo 32 tài liệu và chia sẻ cho 32 sinh viên trong lớp với quyền "can edit", và đưa vào cùng một thư mục đặt tên theo chủ đề bài viết. Mỗi sinh viên phải hoàn thành bài viết theo nhiệm vụ từng tuần và hạn hoàn thành bản nháp được thống nhất. Sinh viên viết bài của mình trong tài liệu được chia sẻ.

Trong và sau khi viết bản nháp đầu tiên, mỗi sinh viên mời những người khác trong lớp đưa ra phản hồi theo nhận xét tổng thể về nội dung bài viết, hiệu quả giao tiếp (thú vị và hấp dẫn với người đọc) sự phù hợp với các yêu cầu của loại hình viết đã được học ở lớp và nhận xét cụ

bộ về các tiêu chí: bố cục bài viết và liên kết ý, từ vựng, ngữ pháp. Người đưa ra phản hồi chỉ được cung cấp quyền đọc và nhận xét (can comments). Mỗi sinh viên được yêu cầu đưa ra phản hồi cho ít nhất hai người khác trong lớp. Lưu ý sinh viên có thể đưa ra phản hồi sử dụng tiếng Việt hoặc tiếng Anh. Giáo viên có thể quan sát sự tích cực của sinh viên khi đưa phản hồi dựa trên chức năng Xem lại lịch sử (Revision History) của Google Docs và nhắc nhở sinh viên không thường xuyên phản hồi bài viết cho bạn học

Sinh viên viết bài thứ hai bên dưới bài viết thứ nhất, thay đổi sao cho phù hợp với nhận xét từ bạn học, sau đó giáo viên phản hồi. Giáo viên đưa phản hồi tổng thể và phản hồi cục bộ giống như các tiêu chí dành cho phản hồi từ bạn học.

Trong quá trình giáo viên đưa phản hồi, người học có thể đưa nhận xét hoặc thắc mắc của mình về nhận xét của giáo viên ở mục "Trả lời" (Reply to this comment). Giáo viên trực tiếp phản hồi thắc mắc của sinh viên trong cùng một mục nhận xét. Ngoài ra, giáo viên sử dụng hình thức phản hồi bằng lời nói thông qua tiện ích *Voice comment kaizena*.

Sau khi đọc và đồng ý với phản hồi của giáo viên, sinh viên viết bài số ba bên dưới bài viết số hai và cố gắng khắc phục những lỗi sai và điểm yếu trong bài viết số hai.

Giáo viên chấm bài viết số ba của sinh viên trong Google Spreadsheet và chia sẻ quyền xem không chỉnh sửa cho sinh viên. Thang chấm và tiêu chí chấm điểm được cụ thể hóa; giáo viên cho điểm theo từng tiêu chí: Nội dung (5), Hiệu quả giao tiếp (5), Bố cục bài viết và liên kết ý (5), Độ chính xác và linh hoạt về từ vựng - ngữ pháp (5).

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Số lượng và chất lượng phản hồi bài viết giữa người học thông qua Google Docs

Bảng 1: Số lượng phản hồi bài viết giữa sinh viên qua Google Docs

Tuần	Tỉ lệ phản hồi bài viết giữa sinh viên	Tổng số lượng nhận xét hiển thị sau bài viết số 1
1-2	54%	242
3-4	68%	283
5-6	80%	308
7-8	90%	344
9-10	100%	351
11-12	100%	353
13-14	100%	406

1-2	54%	242
3-4	68%	283
5-6	80%	308
7-8	90%	344
9-10	100%	351
11-12	100%	353
13-14	100%	406

Qua kênh Google Docs, tỉ lệ phần trăm sinh viên tham gia phản hồi bài viết cho bạn học tăng dần và tăng đáng kể bắt đầu từ tuần thứ 5 của khóa học - tức sau hai bài viết hoàn chỉnh. Đến tuần thứ 11, tất cả sinh viên đều tham gia vào quá trình phản hồi cho bạn học. Quan trọng hơn, số lượng nhận xét tăng rõ rệt cho thấy sinh viên nghiêm túc và chủ động hơn với việc đưa phản hồi cho bạn học cũng như ý thức rõ hơn về tính cụ thể của các vấn đề cần nhận xét trong bài viết.

Kết quả này là do giáo viên luôn có thể giám sát việc phản hồi bài viết của sinh viên thông qua lịch sử xem lại nên có thể thúc đẩy sinh viên tự giác và chủ động tham gia hoạt động học tập hơn.

Bảng 2: Chất lượng phản hồi bài viết giữa sinh viên qua Google Docs

Tuần	Nhận xét tổng quát	Nhận xét cục bộ	Nhận xét phù hợp	Nhận xét không phù hợp
1-2	6%	94%	69%	31%
3-4	16%	84%	68%	32%
5-6	21%	79%	84%	16%
7-8	23%	77%	87%	13%
9-10	26%	74%	86%	16%
11-12	31%	69%	83%	17%
13-14	30%	70%	84%	16%

Người học có xu hướng chú trọng vào nhận xét cục bộ, tức là những nhận xét ở phạm vi câu, từ và thiên về diễn đạt đúng quy tắc ngữ pháp, trong khi những nhận xét tổng quát về nội dung và bố cục bài viết, liên kết trong bài viết còn chiếm tỉ lệ nhỏ. Tuy nhiên, kết quả vẫn cho thấy chuyển biến tích cực về tỉ lệ của nhận xét tổng quát, thể hiện rõ rệt từ tuần học thứ 5. Nói cách khác, người học dần dần ý thức rõ hơn về cách khía cạnh viết ở phạm vi trên câu trong phản hồi của mình.

Bên cạnh đó, tỉ lệ nhận xét phù hợp, tức nhận xét đúng vấn đề của bài viết tăng dần đều và đạt tỉ lệ cao - tương đối ổn định ở những tuần cuối cùng. Điều này cho thấy người học dần dần nhận diện được những vấn đề thường gặp trong bài viết và biết cách chữa lỗi đạt độ chính xác cao.

Như vậy, phản hồi bài viết thông qua ứng dụng Google Docs có ảnh hưởng tích cực đến cả số lượng và chất lượng của nhận xét giữa người học. Sinh viên tích cực và chủ động đưa ra phản hồi bài viết cho bạn học hơn và nhận diện và chữa lỗi tốt hơn.

2.2. Thái độ của sinh viên đối với phản hồi bài viết qua Google Docs

2.2.1. Kết quả câu hỏi khảo sát

Vào tuần thứ 14 của khóa học, giáo viên khảo sát thái độ của sinh viên đối với phản hồi bài viết qua Google Docs bằng cách sử dụng Google Forms gửi cho mỗi sinh viên. Có hai sinh viên từ chối không phản hồi do đang bận đi thực tế.

Bảng 3: Thái độ của sinh viên đối với phản hồi bài viết qua Google Docs

Số thứ tự	Câu hỏi khảo sát (hoàn toàn đồng ý - 5; đồng ý - 4; không có ý kiến - 3, không đồng ý - 2; hoàn toàn không đồng ý - 1)	Giá trị trung bình	Độ lệch chuẩn	Tổng số phản hồi
1	Tôi có trải nghiệm thú vị khi sử dụng Google Docs để phản hồi bài viết cho bạn học	3.267	1.032	30
2	Tôi thích tương tác với bạn học và giáo viên khi thảo luận về phản hồi bài viết trên Google Docs	3.867	0.834	30
3	Tôi có thể xem lại phản hồi của bạn học và giáo viên và thay đổi bài viết của mình tốt hơn.	3.867	0.743	30
4	Phản hồi bài viết qua Google Docs thuận tiện và kịp thời.	4.133	0.742	30
5	Google Docs dễ sử dụng và có nhiều tiện ích hỗ trợ.	3.800	0.941	30
6	Kĩ năng phản hồi bài viết cho bạn học của tôi có tiến bộ sau khi sử dụng Google Docs.	3.400	0.828	30
7	Phản hồi bài viết qua Google Docs giúp tôi cải thiện kĩ năng viết của mình	3.667	1.046	30
8	Tôi cảm thấy tự tin khi đưa ra phản hồi bài viết cho bạn học qua Google Docs	3.133	0.833	30
9	Tôi cảm thấy lo lắng về độ phù hợp của nhận xét của mình cho bạn học	1.267	0.594	30
10	Tôi muốn tiếp tục sử dụng kênh phản hồi bài viết qua Google Docs cho khóa học sau.	3.667	0.724	30

Kết quả cho thấy, giá trị trung bình cao nhất (4.133) cho câu hỏi số 4 chứng tỏ sinh viên đánh giá cao tính thuận tiện và kịp thời của phương thức phản hồi bài viết qua Google Docs, hạn chế thời gian phải chờ đợi phản hồi từ bạn học và giáo viên qua kênh truyền thông như viết tay hoặc email.

Giá trị trung bình cao thứ hai (3.867) phản hồi đánh giá của sinh viên với việc viết hợp tác và tương tác giữa sinh viên - sinh viên và sinh viên - giáo viên, cũng như cơ hội để học viên nhìn nhận và thay đổi các vấn đề bài viết của mình sau mỗi phản hồi. Bên cạnh đó, giá trị trung bình (3.800) thể hiện sự đồng tình của

sinh viên với tiện ích mà công cụ Google Docs mang lại, giúp họ dễ dàng đưa phản hồi và nhận phản hồi.

Ngoài ra, sinh viên cũng đồng ý hoạt động phản hồi này giúp họ cải thiện kĩ năng phản hồi bài viết cho bạn học (3.400), nâng cao kĩ năng viết của bản thân và muốn tiếp tục sử dụng kênh phản hồi này cho khóa học tiếp theo (3.667).

Tuy nhiên, đa số sinh viên chưa thể hiện sự tự tin với phản hồi của mình cho bạn học mặc dù chỉ có một số ít cảm thấy lo lắng về độ phù hợp trong phản hồi bài viết của mình dành cho bạn học. Điều này hoàn toàn có thể giải thích được do sự chênh lệch về năng lực ngôn ngữ

của mỗi sinh viên và trình độ tiếng Anh tiên và giữa trung cấp của sinh viên vẫn học còn khó khăn khi diễn đạt ngôn ngữ viết.

2.2.2. Kết quả phỏng vấn

Giáo viên mời ngẫu nhiên 10 sinh viên tham gia phỏng vấn vào tuần cuối cùng của khóa học. 9 trong số 10 sinh viên được phỏng vấn đều cảm thấy thích viết bài, đưa và nhận phản hồi bài viết qua ứng dụng Google Docs. Đặc biệt, sinh viên cảm thấy có động lực khi giáo viên đưa phản hồi bằng giọng nói, khích lệ tinh thần học tập của các em. 8 trong số 10 sinh viên nhấn mạnh tính hợp tác của cách thức phản hồi viết này không chỉ từ bạn học và mà còn giáo viên. Một sinh viên cho biết: “*Em cảm thấy tất cả các bạn đang đọc bài viết của mình, và khi ai đó đưa nhận xét về bài viết của em, em cảm thấy rất vui và thảo luận với các bạn và cô giáo khi không hiểu ý họ muốn nhận xét.*”

9 trong số 10 sinh viên đánh giá cao sự tiện lợi và cập nhật của hình thức phản hồi này. Các em thường xuyên sử dụng các từ “*ngay lập tức*”, “*bất cứ nơi nào có kết nối Internet*”, “*bất cứ khi nào*” để miêu tả sự tiện lợi của hình thức phản hồi này.

8 trong số 10 sinh viên cảm thấy rất an tâm về bài viết của mình sau khi chỉnh sửa nhờ tiếp nhận phản hồi từ bạn học và giáo viên. Họ cảm thấy được hướng dẫn và hỗ trợ nhiều hơn trong quá trình viết bài từ bạn học và giáo viên.

7 trong số 10 sinh viên thể hiện mong muốn được rèn luyện nhiều hơn với hình thức phản hồi bài viết qua Google Docs, trong đó 4 sinh viên trình bày nhu cầu được giáo viên hướng dẫn kỹ hơn về cách chữa lỗi, gợi ý chữa lỗi trong các bài viết để các em có thể tự tin hơn khi đưa ra phản hồi và khắc phục điểm yếu trong bài viết của mình.

Một trong số 10 sinh viên cảm thấy không thoải mái khi chia sẻ bài viết của mình với bạn học: “*Em không muốn các bạn đọc bài viết tệ hại của mình khi giáo viên chưa chữa lỗi cho em*”. Tuy chỉ có một phản hồi tiêu cực về cách

thức phản hồi bài viết qua Google Docs, giáo viên cần xem xét các yếu tố tâm lý và nhu cầu của sinh viên khi áp dụng phương thức này.

3. Kết luận

Nghiên cứu đã làm rõ ảnh hưởng tích cực của phương thức phản hồi bài viết tiếng Anh cho sinh viên qua ứng dụng Google Docs tới nâng cao kỹ năng phản hồi bài viết và tới thái độ của sinh viên trong học viết. Theo đó, sử dụng hình thức phản hồi bài viết qua ứng dụng này đem lại nhiều lợi ích cho sinh viên như thúc đẩy tinh thần tích cực, chủ động tham gia vào hoạt động viết ngoài lớp học, nâng cao tính hợp tác và hỗ trợ giữa người học và người dạy, tăng cường khả năng nhận diện lỗi và tự chữa lỗi trong bài viết, từ đó nâng cao chất lượng bài viết sau phản hồi, và tạo ra môi trường học tập thú vị, hữu ích cho sinh viên. Nghiên cứu đề xuất sử dụng Google Docs như một kênh phản hồi tương tác thường xuyên và cập nhật giữa giáo viên và người học và giữa những người học với nhau trong học tập kỹ năng viết.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Dang, N. T. (2011), *Exploring CALL options for teaching EFL in Vietnam*. Theses, Dissertations, and Other Capstone Projects. Paper 273. Retrieved January 27, 2015, from <http://cornerstone.lib.mnsu.edu/etds/273>
2. Lin, W. C., & Yang, S. C. (2013), *Exploring the roles of google. doc and peer e-tutors in English writing*. *English Teaching: Practice and Critique*, 12 (1).
3. Oxnevad, S. (2013), *6 powerful google docs features to support the collaborative writing process*. Retrieved January 2, 2015 from <http://www.tesl-ej.org/wordpress/issues/volume14/ej55/ej55m1/>
4. Sharp, V. (2009), *Computer education for teachers: integrating technology into classroom teaching* (6th ed). Hoboken, N.J.: John Wiley.
5. Zhu, C. (2012), *Student satisfaction, performance, and knowledge construction in online collaborative learning*. *Educational Technology & Society*, 15(1), 127-136.